

N.F.S. Grundtvig “[Tale ved J.F. Schouws jordefærd 2. maj]”

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.20, november 2022

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1852 (SJ: 1020)

Teksten er etableret af Niels Riisager

Punktkommentarer, indledning og tekstredigering er skrevet af Niels Riisager, redigeret af Jon Tafdrup og Kirsten Vad

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.phil. Henrik Yde

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

|A:405

Det lille Danmark har i dette Aarhundrede havt mange udmærkede Mænd, hvis Ihukommelse vil strække sig langt ud over vore Aars og vort Fædernelands Grændser, men Danmark har ogsaa allerede mistet saamange udmærkede Mænd, at der snart kan blive faa, ja, altfor faa tilbage, og til de mange grønne Grave, som Taarepilen skygger over og Savnets Kjærminder blaane paa, maae vi nu ogsaa lægge *Joachim Frederik Schouws*, ved hvis Baare den store Sørge-Skare vidner om, at det var noget Stort og Godt, som Danmark vandt ved hans Liv og tabte ved hans Død!

Der er vist ikke Faa i denne Sørge-Skare, som stod den hedenfarne Hædersmand langt nærmere end jeg, baade i fortrolig Omgang og i Fællesskab om de store videnskabelige og borgerlige Udsigter, som fyldte og bevægede hans Sjæl og styrede hans rolige og betænksomme Skridt paa Livs-Banen; men saamegen Grund-Enighed og saa venligt et Forhold fandt dog, trods al Forskjellighed, igjennem en Menneske-Alder Sted imellem os, at jeg tør vente Sørge-Skarens Opmærksomhed ogsaa for et Ord fra disse Læber ved hans Baare, og da især for et Ord, som vi begge fandt dybere end vore egne og vare langt enigere om end de Fleste.

Ja, det hellige Ord: “*Aandens Sands er Liv og Fred*”, dette Ord, hvorpaa jeg her vil lægge Vægt, det tør jeg sige er et Ord, som denne ægte Dannemand og Vidskabsmand ønskede i Spidsen for sit Eftermæle, og det tør jeg sige, er et Ord, som sjelden er bedre paa sit

Sted end ved hans Baare, hvis hele Levnetsløb forkynder, at det var ikke blot hans Valgsprog, men hans faste, urokkelige Grundsætning: *Liv i Alt og, saavidt muligt, Fred i Livet!*

Ja, høitærede Landsmænd! Der er en Fred *i Døden* og en Fred i Graven, der hos os er bleven til et Mundheld, som om det var den eneste Fred, Menneske-Livet kunde finde paa Jorden, og *den* Fred har især hos os havt mange Talsmænd og endnu langt flere Tilbedere; men hvor udmærket *fredelig* end den Savnede var, saa hørde han dog til ingen af disse, kunde ikke høre til dem, fordi *Livet* i sin *fri* Bevægelse var ham det første, det uundværlige, i det *folkelige* og *borgerlige* Samfund, saavel som i Konst og Vidskab, saa at, naar dette Liv ikke uden Kamp kunde faae Lov til at røre og udvikle sig i Fred, da foretrak ogsaa han Kampen; og *Danmarks* uundgaelige udvortes og indvortes Kamp for levende og fri Tilværelse, en Kamp, hvori han tog aaben og hjertelig Deel, beviste dette bedre end mange Ord.

Kunde derfor mit Ord ved denne ægte Dannemands og Vidskabsmands Baare tjene til noget dybere at indprænte alle hans Venner og Disciple den Overbevisning, at *Aandens* Sands er *Liv* og *Fred*, først *Liv* og saa *Fred*, saa at den *Fred*, som *Døden* fører med sig, er meget for dyrekjøbt, mens *Livet* er selv de mest fredsælle Aander de sværeste Kampe værdt, da er jeg vis paa, det Ord var talt i hans Aand, hvis Savn vi Alle beklage; thi troede han end mere, tidt meget mere, paa Freden i Verdenslivet end jeg, saa vare vi dog altid enige om, at menneskeligt Liv maa der røre sig i Alt, hvad der enten skal fryde Menneske-Hjertet eller i Sandhed virke oplysende og velgjørende paa det menneskelige Selskab, saa *Døden* og Trældommen maae **IA:406** bekæmpes under alle de Skikkelser, hvori de møde og true os, medens vi hver for sig maae nøies med at bruge de Kræfter og de Vaaben, det Mod og det Seiers-Haab, vi har!

Det være da mit inderlige Ønske, ligesom det er den eneste Trøst for ægte Dannemænd og Vidskabsmænd ved saadanne Grave, at den Aand, hvis Sands er *Liv* og *Fred*, maa blive mægtig over os og virksom hos os, og at den milde og fredelige, men livfulde og frisindede og, naar det saa maatte være, kæmpende Hædersmands Ihukommelse maa derved blive velsignet hos det danske Folk fra Slægt til Slægt!

IA:423

Menneskets Herlighed er som Græssets Blomst, der visner og affalder, men Guds Ord bliver evindelig, og paa dette Ord bygger vi den Fortrøstning:

– et bedre Foraar kommer,
Da Livets Træ skal herlig staae,
Og sine dybe Rødder slaae
I Evighedens Sommer!

